

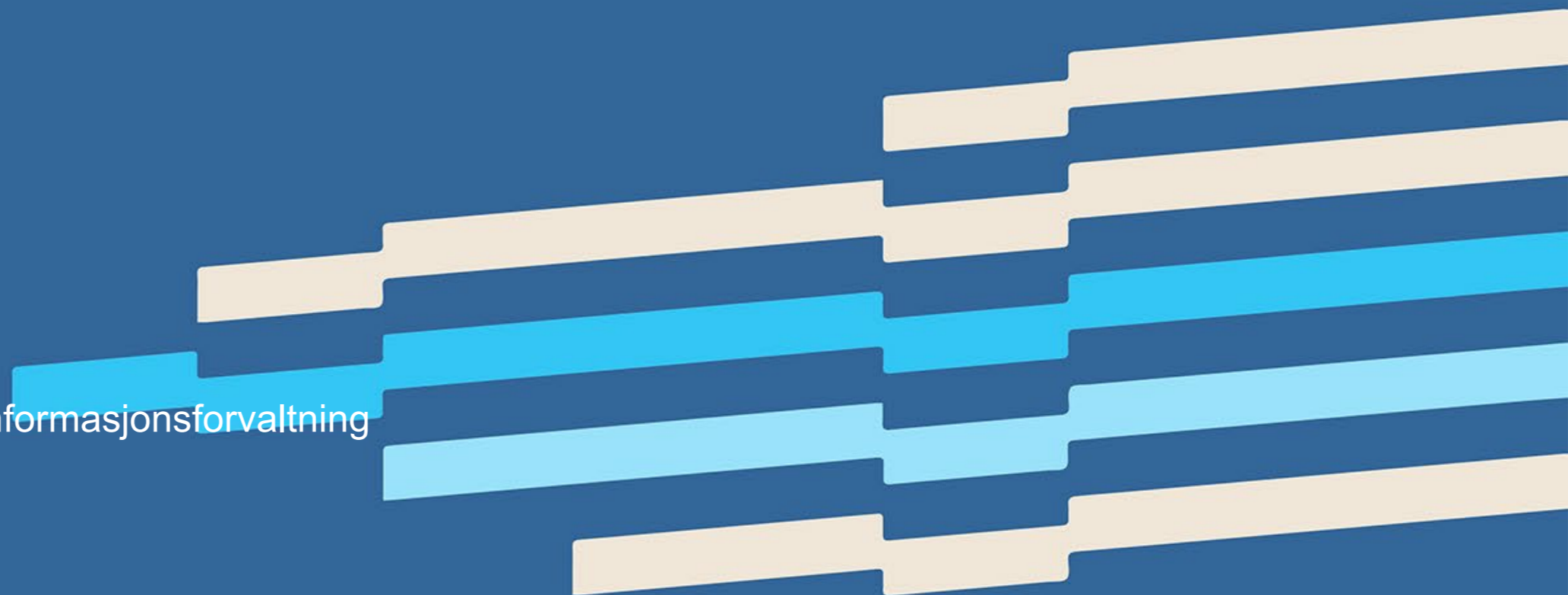
Difi

Direktoratet for
forvaltning og ikt

Virksomhetsarkitektur i et felles offentlig perspektiv

—
NOKIOS, WS 6
29.oktober 2019

v/Trond Os Haare, tha@difi.no
Seniorrådgiver, Nasjonal arkitektur og informasjonsforvaltning
Digital strategi og samordning

Hva og hvorfor?

«Virksomhetsarkitektur dreier seg om hvordan en virksomhet er organisert, hvordan arbeidsprosesser er satt sammen og hvordan IT-løsninger utnyttes. En virksomhetsarkitektur består av prinsipper, metoder og modeller som til sammen beskriver dette i en helhet.

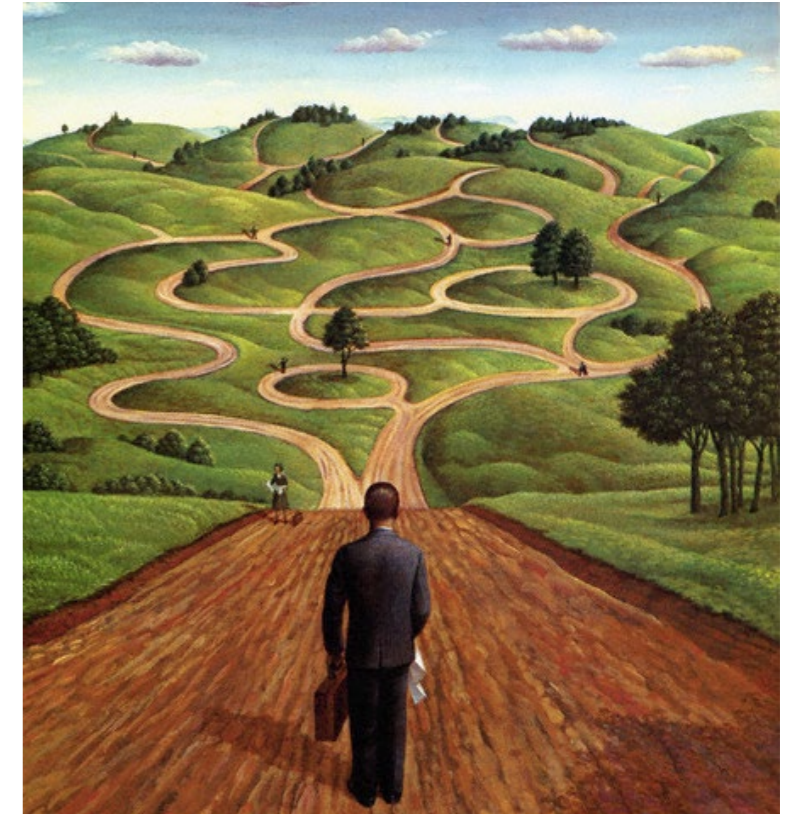
Hensikten med en godt beskrevet og omforent virksomhetsarkitektur er blant annet at enkeltløsninger realiseres i en helhetlig sammenheng og ikke hver for seg.

Formålet er å sikre god sammenheng mellom arbeidsprosesser og IT-løsninger og å unngå at det etableres informasjonssystemer som ikke snakker sammen, eller såkalte siloer»

(Difi 2012)

Virksomhetsarkitektur

- Et helhetlig overblikk/kart over virksomheten og hvordan ting henger sammen
- Ofte med fokus på samspillet mellom forretning og IT
- Benytter gjerne modeller for å illustrere sammenhenger og avhengigheter
- **Hovedformål:** Å forbedre tjenesteleveranse og generell utøvelse innen forretningsområdene
- **Kontinuerlig prosess:** Et middel eller en reise, ikke et mål i seg selv
- **Tips:** Fokuser arbeidet på tidlig synliggjøring av nytte

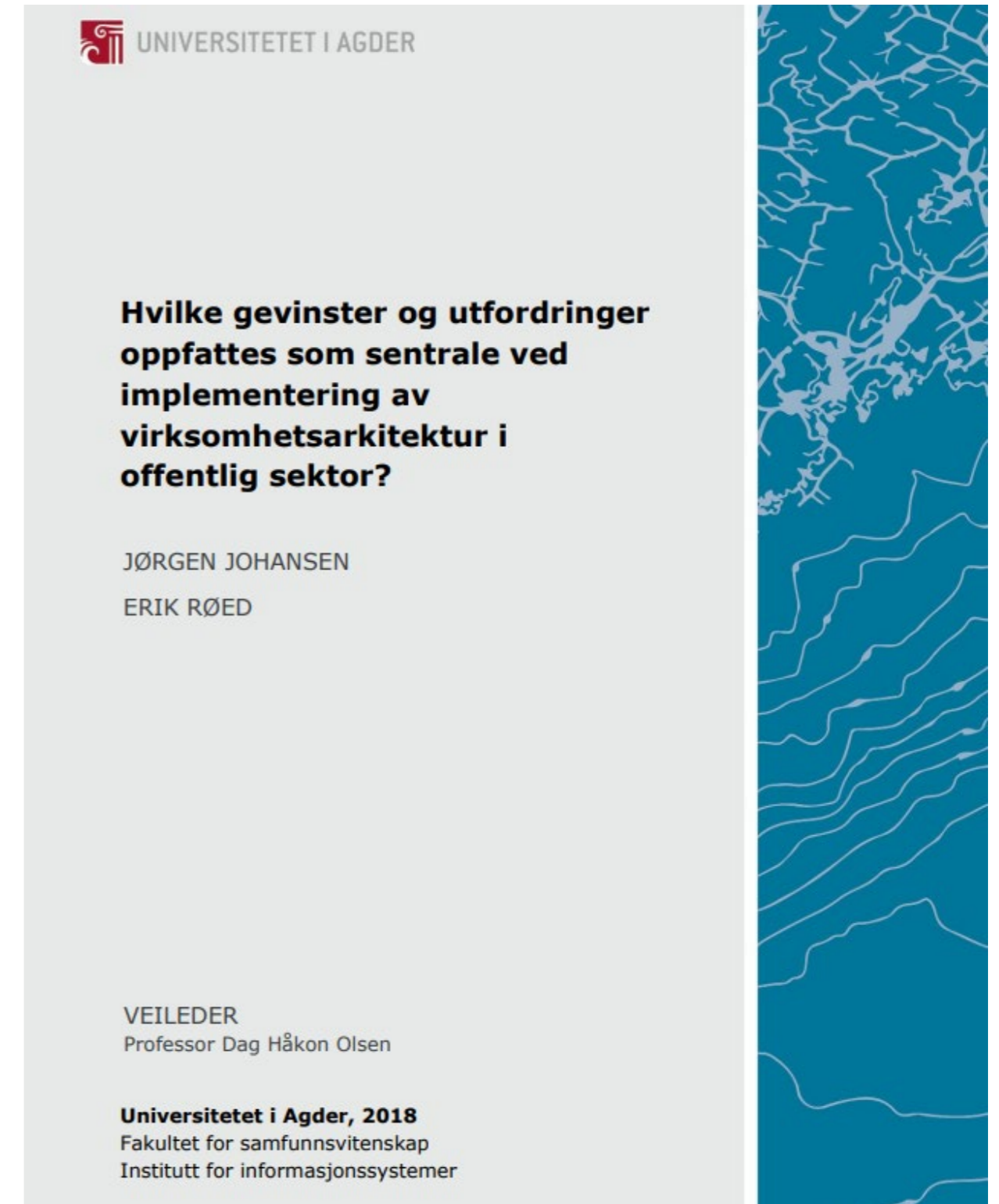

Man Standing At Beginning Of Winding Road
Image by © Images.com/Corbis

Tips: Les om gevinster og utfordringer

- Mastergrad studie om virksomhetsarkitektur i norsk offentlig sektor
- 47 personer med erfaring fra virksomhetsarkitektur i norsk offentligsektor har deltatt i studien

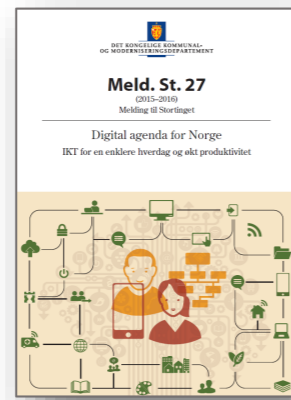
<https://uia.brage.unit.no/uia-xmlui/handle/11250/2563403>

Virksomhetsarkitektur i et felles offentlig perspektiv

- Virksomhetsarkitektur er et effektivt planleggingsverktøy for offentlig sektor ved å forbedre **interoperabilitet (samhandlingsevne)** mellom offentlige etater som både forbedrer interne prosesser og de offentlige tjenestene, hvor hovedmålet er å sette borgeren i sentrum, resultatorientering og basere seg på markedet

(Whole of Government Enterprise Architecture, Saha 2010)

Overordnede mål og strategier

Gir råd til ↑ ↓ Gir føringer for

Nasjonale arkitektur/Felles offentlig arkitektur

Prinsipper	Standarder	Rammeverk	Veiledere	Utredninger
Fellesløsninger	Datakilder	Referanseark	Modenhetsmod	m.m.

Bidrar til ↑ ↓ Gir føringer for

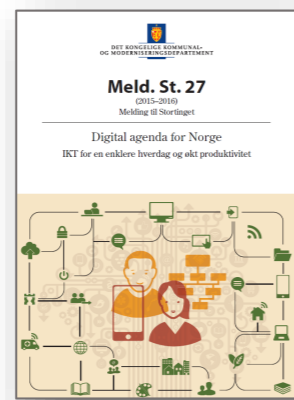
Sektor

Felles sektorarkitektur

Bidrar til ↑ ↓ Gir føringer for

Virksomhets-arkitektur	Virksomhets-arkitektur
Løsnings-arkitektur	Løsnings-arkitektur

Inngår i ↑ ↓ Veileder

Overordnede mål og strategier

Gir råd til   Gir føringer for

Nasjonale arkitektur/Felles offentlig arkitektur

Prinsipper	Standarder	Rammeverk	Veiledere	Utredninger
Fellesløsninger	Datakilder	Referanseark	Modenhetsmod	m.m.

Sektor

Virksomhet

Sektor

Virksomhet

Mandat for arbeidene med nasjonal arkitektur

- *«Difi skal sette rammer og være premissgiver for samordning og digitalisering av offentlig sektor.»*
- *«Difi har ansvar for å etablere og forvalte offentlig sektors IT-arkitektur. Arkitekturen skal sikre at forvaltningen fremstår helhetlig overfor sine brukere og løser sine oppgaver på en effektiv og sammenhengende måte. Arkitekturarbeidet må skje i tett samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivå.»*

Arkitekturprinsippene og Digitaliseringsstrategien

Innsatsområder:

1. Ta utgangspunkt i brukernes behov
2. Ta arkitekturbeslutninger på rett nivå
3. Bidra til digitaliseringsvennlig regelverk
4. Del og gjenbruk data
5. Del og gjenbruk løsninger
6. Lag digitale løsninger som støtter samhandling
7. Sørg for tillit til oppgaveløsningen

Sammenhengende tjenester

Samordning på tvers

Digitaliseringsvennlig regelverk

Deling av data

Nasjonale fellesløsninger i økosystem

Samarbeid med privat sektor

Kap. 9 Digital sikkerhet

Norsk arkitekturrammeverk for samhandling

For hvem?

- Ikke bare for teknologene!
- Jurister
- Forretningsutviklere
- Strategiske ledere
- Virksomhetsarkitekter
- Tjenestedesignere
- Informasjonsarkitekter
- Løsningsarkitekter...

Torget for digitale fellesløsninger

På Torget får du oversikt over digitale løsninger virksomheter i stat og kommune har utviklet som du kan gjenbruke. Du finner både nasjonale felleskomponenter og andre fellesløsninger.

JEG VIL SE ELLER GJENBRUKE LØSNINGER FOR Å:

 Identifisere og verifisere brukere >	 Tilby digital signering >
 Be om samtykke til å hente data >	 Styre tilganger til digitale tjenester >
 Hente data fra register >	 Gi innsyn i offentlig informasjon >
 Sende post og meldinger >	 Gjøre anskaffelser >
 Hente informasjon fra brukerne >	 Utvikle tjenester på felles plattform >

For hvem?

- Alle som jobber med eller tar beslutninger for endring eller utvikling av digitale løsninger for offentlige tjenester
- For å vurdere bruk av eksisterende fellesløsninger
- www.difi.no/torget

Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling

- Innsatsområde i Digitaliseringsstrategien (2019), kap.5
- «Det er behov for å se eksisterende og planlagte tjenesteutviklingsplattformer, og grunndataregistre med videre som et felles «økosystem» som skal sikre at offentlige virksomheter kan samhandle digitalt, og at de har tilgang til nødvendig fellesfunksjonalitet og felles IT-arkitekturer.»
- «Økosystemet må styres på en samordnet måte og innholdet som inngår i det må være samordnet og koordinert.»
- I et økosystem er man avhengige av hverandre..

«.. de beste digitale lederne er opptatt av at organisasjonens plass i økosystemet på lengre sikt er mer avgjørende enn kostnadsreduksjoner.

Gevinstrealisering er å vende blikket innover, men økosystemet består av flere aktører som sammen skaper verdi. Mange oppgaver kan løses bedre og billigere ved riktig posisjonering i omgivelsene.»

Digital ledelse i offentlig sektor: Hva gjør de beste?
Av Gjermund Lanestedt, Jon Iden og Bendik Bygstad

www.difi.no/arkitektur

nasjonalarkitektur@difi.no